

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання розрахунково-графічної роботи
з навчальної дисципліни

**«ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ
ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»**

*(для студентів бакалавріату всіх форм навчання
спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2020

Методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічної роботи з навчальної дисципліни «Європейська інтеграція та міжнародні відносини» (для студентів бакалавріату всіх форм навчання спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Х. І. Калашнікова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 10 с.

Укладач канд. екон. наук., доц. Х. І. Калашнікова

Рецензент

Н. О. Кондратенко, доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту і публічного адміністрування Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою менеджменту і публічного адміністрування, протокол засідання № 1 від 29 серпня 2019 р.

ВСТУП

Метою викладання навчальної дисципліни «Європейська інтеграція та міжнародні відносини» є формування комплексу професійної компетентності, щодо системи теоретичних знань та навичок з питань європейської інтеграції, аналізу впливу різних форм співробітництва та членства країн ЄС на стратегію розвитку міст в контексті європейської інтеграції.

Основні завдання вивчення дисципліни «Європейська інтеграція та міжнародні відносини»: ознайомитися з особливостями участі в інтеграційних процесах європейських країн і розширення кордонів європейської інтеграції; розгляд історичних умов та причин створення інститутів ЄС, еволюції їх форм, цілей, функцій, повноважень, норм і правил діяльності; вивчення етапів та процедур ухвалення рішень ЄС; визначення різноманітних аспектів міжнародної політики Європейського Союзу, зокрема політики надання економічної допомоги країнам, що розвиваються, зовнішніх відносинах цього інтеграційного об'єднання з рештою країн світу; розгляд основних напрямів та внутрішнього забезпечення процесу співробітництва України і Європейського Союзу; визначення пріоритетів євроінтеграційної політики міст України та особливості її реалізації. Основне завдання самостійної роботи з дисципліни – закріплення знань, отриманих студентом у процесі конспектування лекцій викладача й вивчення літератури.

Предметом вивчення навчальної дисципліни виступають закони і закономірності особливостей євроінтеграційного процесу в умовах посилення глобалізації світового господарства та системи різних господарських зв'язків національних економік, які реалізуються через міжнародний рух товарів, послуг, капіталу, робочої сили тощо.

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

Загальні положення щодо виконання розрахунково-графічної роботи

Розрахунково-графічна робота (далі РГР) на тему «Європейська інтеграція та міжнародні відносини у сучасному світі» виконують студенти заочної форм навчання за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

Варіант завдання для студентів заочної форми навчання визначається згідно з сумою останньої цифри залікової книжки. Студенти вибирають номер свого завдання (варіант) відповідно до даних таблиці 1.

Таблиця 1 – Варіанти завдань для студентів заочної форми навчання

Остання цифра залікової книжки	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Теоретичне питання 1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Теоретичне питання 2.	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11
Ситуаційне завдання 1.	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

РГР оформляють у вигляді розрахунково-пояснювальної записки на стандартних аркушах з дотриманням вимог щодо виконання текстових документів.

Структура роботи:

Вступ (1 с.): розкривається сутність і стан за темою завдання, його значущість для галузі, наводиться обґрунтування актуальності теми і доцільність виконання роботи.

Теоретична частина (3–5 с.): подається теоретичний аналіз по темі завдання (2 теоретичних питання), розглядається його суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмета дослідження.

Практична частина (2–3 с.): на основі аналізу статистичних та інших джерел інформації оцінюється стан об'єкта дослідження (ситуаційне

завдання) – подається загальна характеристика процесу, розглядаються позитивні та негативні сторони досліджуваного явища, досягнення і сучасні тенденції розвитку.

Висновки та пропозиції (1 с.): стисло за нумерованими пунктами подаються найважливіші наукові та практичні результати, отримані в роботі, пропозиції щодо розв’язання назрілих проблем.

Перелік використаних джерел (10–15 джерел):

Приклад

Вступ

1. Теоретична частина

Теоретичне питання 1

Теоретичне питання 2

2. Практична частина

Ситуаційне завдання 1

Ситуаційне завдання 2

Висновки та пропозиції

Перелік використаних джерел

Вимоги до оформлення розрахунково-графічної роботи:

- обсяг роботи – 10–15 сторінок друкованого тексту;
- виконувати на аркушах формату А4, Times New Roman, кегель 14, інтервал 1,5, береги: верхній, нижній – 2, лівий – 3, правий – 1, нумерація сторінок у верхньому правому кутку;
- використовувати для наочного представлення матеріалу таблиці, схеми, графіки, діаграми, дані яких дозволяють глибше розкрити питання;
- здійснювати оформлення ілюстрацій відповідно до стандарту;
- структурувати роботу, розподіляючи інформацію за розділами, відповідно до авторського задуму та логіки викладення: зміст, вступ, основна частина, висновки, список літератури, додатки, до яких можна включити глосарій, схеми, таблиці тощо;

– підготувати доповідь за результатами дослідження тривалістю 5 хвилин для захисту роботи.

Критерії оцінювання:

- доцільне використання теоретичного матеріалу;
- знання проблеми та вміння донести її до інших;
- обґрунтованість шляхів вирішення проблеми;
- нестандартність підходів до вирішення проблеми.

Теоретичні питання РГР:

1. Основні етапи, які пройшов Європейський Союз (ЄС) у своєму розвитку з часу його заснування: зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок (єдиний внутрішній ринок) економічний та валютний союз.

2. Перша колона – Європейське Співтовариство (Договори про створення ЄОУС, ЄЕС, Євратом). Друга колона – Спільна політика з питань безпеки та зовнішніх відносин (СПБЗ). Третя колона – співробітництво у сфері охорони порядку та правосуддя у кримінальних справах (СОППК).

3. Етапи формування європейського внутрішнього ринку, визначення чотирьох основоположних принципів спільного ринку.

4. Органи ЄС: Європейський Парламент, Рада ЄС (Рада Міністрів ЄС), Європейська Комісія, Європейський Суд, Європейська Рахункова палата.

5. Інститути з дорадчим статусом: Економічний і Соціальний комітет; Комітет регіонів; Економічний і фінансовий комітет; Комітет із зайнятості; Консультативний комітет; Координаційний Комітет із співробітництва між органами поліції і юстиції.

6. Допоміжні органи і інститути ЄС: Європол, Європейський інвестиційний банк, Агенції. Склад, функції, повноваження, сфери дії органів та інститутів ЄС.

7. Способи та принципи формування бюджету ЄС, статті доходів і видатків бюджету ЄС та їх структурне співвідношення.

8. Засади спільної політики щодо дослідної діяльності, положення про науково-дослідну діяльність в основоположних договорах Спільноти та про Євратом.

9. Стратегічні настанови у сфері науково-технологічного та інноваційного розвитку та зв'язок із стратегією підвищення конкурентоспроможності.

10. Інноваційна політика ЄС на сучасному етапі його розвитку, нові пріоритети та загальні аспекти змін в інноваційній сфері.

11. Успіхи Спільноти у поступовому вирішенні проблем співробітництва в енергетиці, транспорті, рибальстві та інших сферах суспільного життя.

12. Порядок формування спільної політики ЄС стосовно захисту прав споживачів товарів і послуг.

13. Види та характерні особливості сучасних міжнародних відносин.

14. Міжнародний поділ праці та його особливості на сучасному етапі.

15. Програми дій ЄС стосовно довкілля. Захист флори та фауни в Європі.

16. Європейський Союз у світовій торгівлі: особливості участі у міжнародному обміні країн ЄС.

17. Зовнішні відносини Європейського Союзу, як впровадження торговельної політики та політики Спільноти щодо допомоги з розвитку.

18. Спільні економічні й політичні інтереси Європейського Союзу Сполучених Штатів Америки в рамках міжнародних організацій: Організації економічної співпраці і розвитку (ОЕСР) та Північно-Атлантичного альянсу (НАТО).

19. Пріоритетні напрями діяльності органів державної влади України з метою реалізації євроінтеграційної стратегії. Сучасний стан відносин Україна – ЄС.

20. Пріоритети євроінтеграційної політики України та особливості її реалізації як у попередні роки, так і на нинішньому етапі.

Практична частина

Порядок виконання ситуаційного завдання:

Для виконання практичної частини треба розглянути проблематику відповідного до Вашого варіанту ситуаційного завдання. Для проведення аналізу необхідно надати аналітичну та статистичну інформацію у вигляді таблиць, графіків, діаграм, тощо. Період дослідження повинен становити не менше ніж останні п'ять років. За результатами проведеного аналізу необхідно зробити відповідні висновки: визначити проблеми, тенденції та перспективи розвитку даної проблематики. Для виконання даного завдання використовуйте офіційні статистичні джерела інформації та періодичні статистичні збірники.

Ситуаційні завдання:

Ситуаційне завдання 1 «Класифікації країн-членів ЄС за рівнем соціально-економічного розвитку».

Ситуаційне завдання 2 «Спеціалізація країни Європи в міжнародному поділі праці».

Ситуаційне завдання 3 «Сучасний ринок єврокредитів».

Ситуаційне завдання 4 «Міжнародної інвестиційної діяльності в Україні».

Ситуаційне завдання 5 «Сучасні міграційні процеси в ЄС та Україні».

Ситуаційне завдання 6 «Участь України у світовій торгівлі».

Ситуаційне завдання 7 «Інноваційна політика країн Європи».

Ситуаційне завдання 8 «Зовнішні відносини України з країнами Азії».

Ситуаційне завдання 9 «Сучасні екологічні проблеми світу».

Ситуаційне завдання 10 «Сучасний ринок виробництва та використання біопалива».

Список рекомендованих джерел

1. Буряк П. Ю. Європейська інтеграція і глобальні проблеми сучасності : навч. посібник / П. Ю. Буряк, О. Г. Гупало. – [2-е видання, доповнене]. – Київ : «Хай-Тек Прес», 2008. – 352 с.
2. Європейський Союз : політика, економіка, право : навч. посібник / За ред. д-ра іст. наук Н. В. Антонюк, канд. юрид. наук М. М. Микієвича. – Львів, 2005. – 532 с.
3. Задорожний Г. В. Європейська інтеграційна політика : конспект лекцій / Г. В. Задорожний, В. О. Козуб. – Харків : ХДУХТ, 2010. – 161 с.
4. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Європейська інтеграція та міжнародні відносини» (для студентів бакалавріату всіх форм навчання спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування). уклад. : В. В. Гриненко, Х. І. Калашнікова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019 – 75 с.
5. Лук'яненко Д. Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності : навч. посібник / Д. Г. Лук'яненко. – Київ : КНЕУ, 2005. – 204 с.
6. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Європейська інтеграція та міжнародні відносини» (для студентів бакалавріату всіх форм навчання спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. Х. І. Калашнікова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 50 с.
7. Міжнародна економіка : підручник / [А. П. Румянцев, Г. Н. Климко, В. Г. Рокоча та ін.] ; За ред. А. П. Румянцева. – [3-тє вид., перероб. і доп.]. – Київ : Знання, 2006. – 479 с.
8. Ніколас Мусис. Усе про спільні політики Європейського Союзу / Пер. з англ. – Київ : «К.І.С», 2008. – 466 с.
9. Передрій О. С. Міжнародні економічні відносини : навч. посібник / О. С. Передрій. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 274 с.
10. Роберт Карбау. Міжнародна економіка / Карбау Роберт; Пер. з англ. Романа Косодія. – Суми : ВАТ «Сумська обласна друкарня», видавництво «Козацький вал», 2004. – 652 с.
11. Цифровий репозиторій ХНАМГ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua>

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації

до виконання розрахунково-графічної роботи
з навчальної дисципліни

**«ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ
ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»**

*(для студентів бакалавріату всіх форм навчання
спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування)*

Укладач **КАЛАШНІКОВА** Христина Ігорівна

Відповідальний за випуск *М. К. Гнатенко*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2019, поз. 282 М

Підп. до друку. 16.03.2020   Формат 60 × 84/16.

Друк на ризографі.   Ум. друк. арк. 0,6

Тираж 50 пр.   Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.